

Beslutningsforslag nr. B 173

Folketinget 2015-16

Fremsat den 6. april 2016 af Henning Hyllested (EL), Christian Juhl (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kædeansvar

Folketinget pålægger regeringen senest den 1. november 2016 at fremsætte lovforslag til en generel lov om kædeansvar, således at hovedentreprenører og hovedleverandører af tjenesteydelser gøres økonomisk ansvarlige for henholdsvis underentreprenørers og underleverandørers forsømmelser, hvad angår:

- Forpligtelser over for det offentlige som skat, moms og bøder i forhold til arbejdsmiljølovgivningen samt manglende tilmelding til RUT-registret.
- Forpligtelser over for arbejdstagerne som løn, pension, feriepenge, forsikringer og andet, der måtte fremgå af

kollektive og individuelle aftaler mellem underleverandørerne og deres ansatte vedrørende løn- og ansættelsesvilkår.

- Forpligtelser over for afgørelser i det fagretlige og det civilretlige system truffet vedrørende ovennævnte spørgsmål.

Ved tjenesteydelser forstås ikke kun bygge- og anlægsopgaver, men også tjenesteydelser i bred forstand, herunder bl.a. rengøring, service m.m.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en let revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 110, folketingsåret 2014-15, 1. samling, der blev behandlet i foråret 2015. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2014-15, 1. samling, sektion A, B 110 som fremsat, sektion B, betænkning over B 110, og sektion F, møde 83 kl. 17.32). Den aktuelle anledning til fremsættelsen af beslutningsforslaget er, at Folketinget i foråret 2016 behandler implementeringen af håndhævelsesdirektivet og i den forbindelse samtidig behandler et lovforslag om oprettelsen af en fond, der skal sikre udstationerede arbejdere deres tilgodehavender. Enhedslisten finder, at det er utilfredsstillende, hvis Folketinget ikke i den forbindelse udnytter håndhævelsesdirektivets mulighed for at indføre kædeansvar. Derfor fremsætter Enhedslisten dette beslutningsforslag, der udnytter direktivets muligheder for at indføre mere vidtgående former for kædeansvar end beskrevet i direktivet.

Første gang et beslutningsforslag om kædeansvar var til diskussion i Folketinget, var ved behandlingen af Enhedslistens beslutningsforslag om bekæmpelse af social dumping i efteråret 2008 (beslutningsforslag nr. B 10, folketingsåret 2008-09. Der henvises til Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 925 og 928, og forhandlingerne, side 523), der bl.a. ville forpligte regeringen til at gennemføre en ordning svarende til den, der allerede dengang fandtes i Tyskland, og som forpligtede hovedentreprenører, hvis underentreprenører snød med løn, feriepenge m.m.

I december 2010 fremsatte Enhedslisten yderligere et beslutningsforslag om bestilleransvar (solidaransvar) (beslutningsforslag nr. B 40, folketingsåret 2010-11, 1. samling. Der henvises til folketingstidende.dk, Folketingstidende 2010-11, 1. samling, sektion A, B 40 som fremsat, og sektion F, møde 52 kl. 17.52). Baggrunden for beslutningsforslaget var de mange eksempler på firmaer, der undergravede danske løn- og arbejdsvilkår og ordnede forhold på arbejdsmarkedet og unddrog sig forpligtelser over for det skattefinansierede danske velfærdssamfund i form af skat, moms og sociale bidrag. Disse firmaer underminerede samtidig gennem unfair konkurrence de ordentlige firmaer, der efterlever love og overenskomster. Desuden var det en udbredt erfaring, at selv om disse firmaer blev dømt for ulovligheder eller brud på overenskomster, var det ofte umuligt at inddrage tilgodehavender til såvel staten som lønarbejdere, der var blevet snydt, som bod til fagbevægelsen.

Beslutningsforslaget indebar derfor, at man gjorde den, der bestiller en opgave, ansvarlig i sidste ende. Det var fagbevægelsens opfattelse på dette tidspunkt, at et kædeansvar for hovedentreprenøren skulle indføres gennem overenskomstforhandlinger. Det var Enhedslistens opfattelse, at dette ikke skulle forhindre, at også bestilleren af en opgave skulle kunne stilles til ansvar.

Hverken beslutningsforslaget fra 2008 eller beslutningsforslaget fra 2010 fik nogen varm modtagelse blandt Folketingets partier, men da problemet kun voksede i omfang,

blev Enhedslistens forslag fra 2010 genfremsat i april 2012 (beslutningsforslag nr. B 71, folketingsåret 2011-12. Der henvises til folketingstidende.dk, Folketingstidende 2011-12, sektion A, B 71 som fremsat, og sektion F, møde 79 kl. 18.32).

Det skete, efter at den daværende regering sammen med Enhedslisten ved finanslovsforhandlingerne i 2011 havde sat en skærpet indsats mod social dumping på dagsordenen.

Desværre havde den daværende regering bestående af Socialdemokraterne, SF og Radikale Venstre lige så lidt lyst til at gennemføre et bestilleransvar i nogen form, som det tidligere VKO-flertal havde haft.

Det beslutningsforslag om kædeansvar, som Enhedslisten nu fremsætter, er en let revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 110 (folketingsåret 2014-15, 1. samling), som blev behandlet i Folketinget den 28. april 2015. Ved betækningsafgivelsen blev det forkastet af et flertal, men ud over Enhedslisten blev forslaget støttet af SF. Dansk Folkeparti undlod at stemme

Dette beslutningsforslag er noget mindre vidtgående end beslutningsforslagene om bestilleransvar. Det er et beslutningsforslag, der pålægger hovedentreprenører og hovedleverandører et ansvar over for henholdsvis underentreprenørers og underleverandørers brud på forpligtelser over for myndigheder, lønarbejdere og det fagretlige og civilretlige systems afgørelser om disse spørgsmål.

Der er flere grunde til, at Enhedslisten fremsætter netop dette beslutningsforslag.

For det første er problemerne med grov udnyttelse af ikke mindst udenlandske arbejdere og visse virksomheders unddragelse af skattebetaling og andre samfundsmæssige forpligtelser ikke blevet mindre – tværtimod. Fagforeningerne melder løbende om store problemer, hvad dette angår. Sagen mod Metroselskabet, der blev dømt til at betale 22 mio. kr. til de ansatte, står som et skræmmende eksempel. (Se f.eks. Fagbladet 3F, den 8. februar 2015: »Se de 5 største sager om social dumping«).

Den skærpede kontrol med sådanne firmaer, som er indført på baggrund af finanslovsaftalerne mellem den tidligere regering og Enhedslisten, viser også, at der stadig er store problemer. F.eks. har SKAT rejst krav for op imod mindst 200 mio. kr. i sådanne sager, hvilket ikke er det samme, som at beløbet kommer ind, da mange af disse virksomheder er udenlandske.

For det andet er det med håndhævelsesdirektivet (direktiv 2014/67/EU) fastslået en gang for alle, at kædeansvar ikke strider mod EU-retten, som det ellers ofte er blevet fremført af modstanderne af kædeansvar. Det samme fremgår af Wolff & Müller-dommen (EF-Domstolens sag C-60/03, Wolff & Müller GmbH & Co. KG mod José Filipe Pereira Félix), der er mere vidtgående end direktivets minimumsbestemmelser. Dermed er et af modstandernes argumenter effektivt ryddet af vejen. Det kan da også konstateres, at man-

ge kommuner indbygger et kædeansvar i deres offentlige udbud med baggrund i Beskæftigelsesministeriets cirkulære om anvendelse af arbejdsklausuler fra juni 2014 (Cirkulære nr. 9471 af 30. juni 2014).

For det tredje har store dele af fagbevægelsen tidligere indset, at det er nødvendigt med en lovgivning på området, idet det ikke er lykkedes at få effektive regler om kædeansvar indført i overenskomsterne. F.eks. BAT-kartellet, der i 2014 fremsatte et konkret forslag herom for byggefagene, men f.eks. også FOA. Der henvises til Byggefagenes Samvirke, den 22. august 2014: »Byggekartel: Fint med kædeansvarslov«, og Ugebrevet A4, den 15. april 2014: »Kritik: Danmark vil smygge sig uden om kædeansvar«.

I modsætning til regeringens lovforslag om Arbejdsmarkedets Fond for Udstationerede, hvor alle de arbejdsgivere, der overholder deres forpligtelser med hensyn til løn m.m., betaler for de arbejdsgivere, der ikke overholder deres forpligtelser af samme, er indførelsen af kædeansvar langt mere retfærdig. Her påhviler det hovedentreprenøren at stå for hele ansvaret over for lønmodtagerne og samfundet med hensyn til løn og skat m.m.

Skriftlig fremsættelse

Henning Hyllested (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af kædeansvar.

(Beslutningsforslag nr. B 173)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.